

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ МИКОЛАЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО»**

**ЦИКЛОВА КОМІСІЯ ТЕХНІЧНОГО
НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ (ВИПУСКОВА)**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник директора
з навчальної роботи
ВСП «Фаховий коледж
МНУ імені В.О.Сухомлинського»
Олена САХАРОВА
«27» серпня 2024 року

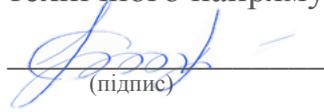
**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА»**

Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр

Галузь знань: 23 Соціальна робота

Спеціальності: 231 Соціальна робота

Розробник: **Санайко Ксенія Миколаївна**, викладач вищої категорії циклової комісії технічного напрямку підготовки (випускова)

(підпис)

КСЕНІЯ САНАЙКО
(прізвище та ініціали)

Програма затверджена на засіданні циклової комісії технічного напрямку підготовки.

Протокол № 11 від «26» серпня 2024 року

Голова циклової комісії Ксенія САНАЙКО

Програму погоджено навчально-методичною радою коледжу.

Протокол № 8 від «27» серпня 2024 року

Голова навчально-методичної ради Олена САХАРОВА

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Самостійна робота – 60 год.	Галузь знань <u>23 Соціальна робота</u>	Нормативна (90 год, 3 кредити)
	Спеціальність: <u>231 Соціальна робота</u>	Рік підготовки:
		3-й
		Семестр
		5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 година	Освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр	Лекції
		10 год.
		Семінарські
		20 год.
		Вид контролю: екзамен

Мова навчання – українська.

Примітка.

Електронна адреса дистанційного курсу на платформі
<https://lms.human.ua/app/group/1252499/feed>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Соціальна політика» є формування знань щодо взаємодії органів публічної влади, бізнес-структур і неурядових організацій, розв'язання складних спеціальних завдань та практичних проблем соціального спрямування в контексті сталого розвитку при прийнятті управлінських рішень органами публічної влади, що передбачає застосування теорій, технологій та методів соціального захисту та соціального забезпечення.

Завданнями дисципліни є:

формування:

навичок використання методів аналізу та оцінювання програм сталого розвитку з використанням інструментів соціальної політики у контексті забезпечення сталого розвитку суспільства;

навичок з реалізації своїх прав і обов'язків як члена суспільства, громади, соціальної групи та застосування механізмів синергії влади, громади та бізнесу для долаття кризових явищ в суспільстві;

навичок усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

навичок бути критичними в оцінюванні, контролю, моніторингу результатів реалізації державної політики у сфері сталого розвитку, соціального захисту та соціального забезпечення; навичок спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності) з актуальних питань реалізації цілей сталого розвитку і соціальної політики;

вміння:

виявляти, ставити та вирішувати проблеми соціальної політики, питання соціальних наслідків у суспільстві, соціального захисту населення, а також внутрішньої і зовнішньої структури системи суспільних взаємозв'язків крізь призму законів і принципів сталого розвитку;

розробляти тактичні та оперативні плани реалізації соціальної політики на регіональному та загальнодержавному рівні з метою налагодження соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів;

працювати у складі робочої групи з дослідницької та пошукової діяльності з питань протистояння соціальним ризикам та балансування інтересів різних соціальних груп;

розробляти та оцінювати соціальні проекти та плани розвитку адміністративних структур відповідно до міжнародних стандартів соціальної політики та програм сталого розвитку.

Компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства

та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК7. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

СК 2. Здатність використовувати на практиці знання нормативно-правових актів соціальної роботи і соціального забезпечення.

СК 5. Здатність виявляти потреби населення у соціальних послугах.

СК 7. Здатність визначати шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

Програмні результати навчання:

РН 5. Застосовувати етичні принципи і стандарти соціальної роботи у професійній діяльності.

РН 7. Застосовувати на практиці нормативно-правові акти з питань надання соціальних послуг.

ПР13. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.

ПР14. Уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ

Тема 1. Теоретичні засади соціальної політики та сталого розвитку суспільства.

Мета, завдання, умови та принципи здійснення соціальної політики. Об'єкт і суб'єкт соціальної політики. Держава в системі суб'єктів соціальної політики. Організаційно-правове забезпечення реалізації соціальної політики держави. Перелік основних соціальних прав і свобод людини в міжнародних нормативно-правових документах. Основні напрями, принципи і пріоритети здійснення соціальної політики в сучасних умовах.

Концепція людського розвитку. Людський капітал. Соціальний капітал. Міжнародні та соціальні стандарти людського розвитку. Діагностика людського розвитку. Соціальна держава - основа суспільства соціальної справедливості.

Тема 2. Типи соціальної держави та моделі соціальної політики економічно розвинутих країн Соціальна структура суспільства: класовий та стратифікаційний підходи. Соціальна політика і соціальна справедливість. Ознаки та функції соціальної держави. Соціологія бідності та розвиток теоретичних засад соціальної політики в західній соціології ХІХ – першої половини ХХ ст. Розвиток теоретичних підходів до побудови соціальної політики в другій пол. ХХ ст. Концепція соціальної держави. Соціально-орієнтована економіка.

Поняття «соціальна держава». Напрямки еволюції соціальної політики: визначення системи пріоритетів. Системні зміни соціальної політики. Мета і принципи державної соціальної політики. Моделі соціальної держави, а відповідно і соціальної політики: ліберальна (або англосаксонська), континентально-європейська (консервативна) і скандинавська (або соціально-демократична).

Патерналістська модель організації соціальної політики. Держава як єдине джерело захисту. Фінансовий механізм патерналістської моделі. Модель адресної соціальної політики. Фінансовий механізм адресної моделі. Персоніфікований облік.

Характеристика моделей соціального розвитку країн ЄС.

Тема 3. Соціальний захист населення як складова соціальної політики держави. Державні соціальні стандарти Соціальний захист як функція соціальної політики держави. Визначення поняття «соціальний захист». Напрямки й форми соціального захисту: бідність, безробіття. Життєвий цикл людини з точки зору соціального захисту. Особливості соціального захисту протягом життєвого циклу людини.

Визначення поняття «соціальне страхування». Принципи соціального страхування. Поняття «ризик» і «соціальний ризик». Види й форми соціального страхування. Правова, організаційна і фінансова основа соціального страхування. Міжнародні норми функціонування системи соціального страхування.

Визначення поняття «соціальна допомога». Організаційно-правове й фінансове забезпечення соціальної допомоги. Адресність - основний принцип надання соціальної допомоги. Різниця між соціальним страхуванням та соціальною допомогою. Стратегія заміни системи пільг на адресну грошову допомогу населенню.

Кредит 2. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Тема 4. Основні принципи, механізми та особливості реалізації соціальної політики в Україні на загальнодержавному рівні у контексті забезпечення сталого розвитку суспільства Діяльність держави по управлінню розвитком соціальної сфери: визначення змісту, напрямів розвитку, функціонування. Об'єкти і суб'єкти управління соціальною політикою. Рівні управління. Актуальність проблем соціальної політики на сучасному етапі розвитку українського суспільства. Політична зумовленість вибору стратегії соціальної політики. Основні напрямки соціальної політики України.

Державне управління як інструмент реалізації соціальної політики. Створення нормативно-правової бази соціальної політики. Соціальна політика спрямована на формування соціальної безпеки людини і суспільства. Вплив

глобалізації на формування соціальної політики. Соціальна політика та ринок праці.

Сталий розвиток соціальної сфери: підтримка культурної, рекреаційної, громадської та спортивної діяльності.

Тема 5. Основні принципи, механізми та особливості реалізації соціальної політики в Україні на регіональному рівні у контексті забезпечення сталого розвитку суспільства

Стратегічні орієнтири соціальної складової сталого розвитку. Інституційні детермінанти забезпечення соціального вектору сталого розвитку територій. Освіта і формування глобального освітнього простору в моделі сталого розвитку. Інклюзивний розвиток та інклюзивна освіта. Збереження стабільності існуючих суспільних систем, недопущення руйнівних соціальних конфліктів, шляхом справедливого розподілу благ між людьми. Становлення динамічної концепції освіти в інтересах сталого розвитку. Регіональні аспекти соціальної політики: зайнятість, безробіття та ринок праці, освіта, соціальні проекти в контексті формування об'єднаних територіальних громад Роль туризму і рекреації у забезпеченні сталого розвитку територій.

Тема 6. Методологія моніторингу, аналізу та оцінювання ефективності соціальних програм відповідно до цілей сталого розвитку Резолюція Генеральної Асамблеї ООН «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року». Система розрахунку індексу людського розвитку (до 2013 р. – «індекс розвитку людського потенціалу») Збір та аналіз даних на національному, регіональному та місцевому рівнях. Збір даних для моніторингу ЦСР, зокрема в Україні - постанова Кабінету Міністрів України від 27.02.2019 № 222, розпорядження Уряду від 21.08.2019 № 686-р. Необхідність удосконалення координації та моніторингу імплементації цілей сталого розвитку України.

Тема 7. Дотримання принципів корпоративної соціальної відповідальності підприємствами державного сектору економіки Категорія соціальна відповідальність за різними аспектами: соціогуманітарна сфера, економіка підприємства, державне управління. Ключові переваги застосування соціальної відповідальності для підприємств державної форми власності з врахуванням вітчизняного та зарубіжного досвіду. Концепція реалізації державної політики управління суб'єктами господарювання державного сектору економіки. Концепція реалізації державної політики у сфері сприяння розвитку соціально відповідального бізнесу в Україні на період до 2030 року Ціннісний вимір соціальної відповідальності в демократичній державі.

Кредит 3. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ У ВОЄННИЙ ЧАС 2022-2023р.р

Тема 8. Економічний, екологічний та соціальний аспекти управління сталим розвитком суспільства Формування якісно нового етапу суспільного

розвитку, обумовленого ступенем задоволення потреб населення. Перехід України до формування новітньої національної політики досягнення збалансованості між соціально-економічним прогресом та потребами збереження довкілля. Упровадженням принципів сталого розвитку, зміни структури споживання, збереження, невиснажливого використання і відтворення природних ресурсів, екологічної безпеки в регіональну політику. Формування національної стратегії сталого розвитку у сфері гарантування економічної, соціальної, екологічної безпеки. Заходи із ліквідації бідності, економічної та соціальної ізоляції, розвитку систем охорони здоров'я, освіти, культури, дотримання прав і свобод людини, забезпечення населенню існування у чистому природному середовищі.

Стратегія національної безпеки України «БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ – БЕЗПЕКА КРАЇНИ».

Тема 9. Соціальні наслідки повномасштабної війни.

Бюджетні обмеження фінансування соціального забезпечення. Міжнародна допомога для соціального фінансування. Мережа соціального захисту в Україні. Програми соціального забезпечення та система соціального забезпечення. Програма гарантованого мінімального доходу. Житлово-комунальні субсидії. Інші заходи підтримки.

Тема 10. Пенсії. Політика ринку праці. Підтримка ВПО. Гуманітарна діяльність і соціальна політика

Допомога з безробіття. Державні програми підтримки зайнятості. Громадські роботи

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			Всього
	у тому числі			
	лекції	практичні	Самостійна робота	
Тема 1. Теоретичні засади соціальної політики та сталого розвитку суспільства.	1	2	5	8
Тема 2. Типи соціальної держави та моделі соціальної політики економічно розвинутих країн	1	2	5	8
Тема 3. Соціальний захист населення як складова соціальної політики держави. Державні соціальні стандарти Соціальний захист як функція соціальної політики держави. Визначення поняття «соціальний захист». Напрямки й форми соціального захисту: бідність, безробіття. Життєвий цикл людини з точки зору соціального	1	2	11	14

захисту. Особливості соціального захисту протягом життєвого циклу людини				
Всього Кредит I	3	6	21	30
Тема 4. Основні принципи, механізми та особливості реалізації соціальної політики в Україні на загальнодержавному рівні у контексті забезпечення сталого розвитку суспільства Діяльність держави по управлінню розвитком соціальної сфери: визначення змісту, напрямів розвитку, функціонування. Об'єкти і суб'єкти управління соціальною політикою. Рівні управління. Актуальність проблем соціальної політики на сучасному етапі розвитку українського суспільства. Політична зумовленість вибору стратегії соціальної політики. Основні напрямки соціальної політики України.	1	2	5	8
Тема 5. Основні принципи, механізми та особливості реалізації соціальної політики в Україні на регіональному рівні у контексті забезпечення сталого розвитку суспільства	1	2	5	8
Тема 6. Методологія моніторингу, аналізу та оцінювання ефективності соціальних програм відповідно до цілей сталого розвитку Резолюція Генеральної Асамблеї ООН	1	2	5	8
Тема 7. Дотримання принципів корпоративної соціальної відповідальності підприємствами державного сектору економіки	1	2	3	6
Всього Кредит II	4	8	18	30
Тема 8. Економічний, екологічний та соціальний аспекти управління сталим розвитком суспільства Формування якісно нового етапу суспільного розвитку, обумовленого ступенем задоволення потреб населення	1	2	10	13
Тема 9. Соціальні наслідки повномасштабної війни.	1	2	5	8
Тема 10. Пенсії. Політика ринку праці. Підтримка ВПО. Гуманітарна діяльність і соціальна політика	1	2	6	9

Всього Кредит III	3	6	21	30
Усього годин:	10	20	60	90

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ</i>		
1	<i>Тема 1.</i> Теоретичні засади соціальної політики та сталого розвитку суспільства.	2
2	<i>Тема 2.</i> Типи соціальної держави та моделі соціальної політики економічно розвинутих країн	2
3	<i>Тема 3.</i> Соціальний захист населення як складова соціальної політики держави. Державні соціальні стандарти Соціальний захист як функція соціальної політики держави. Визначення поняття «соціальний захист». Напрямки й форми соціального захисту: бідність, безробіття. Життєвий цикл людини з точки зору соціального захисту. Особливості соціального захисту протягом життєвого циклу людини	2
<i>Кредит 2. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ</i>		
4.	<i>Тема 4.</i> Основні принципи, механізми та особливості реалізації соціальної політики в Україні на загальнодержавному рівні у контексті забезпечення сталого розвитку суспільства Діяльність держави по управлінню розвитком соціальної сфери: визначення змісту, напрямів розвитку, функціонування. Об'єкти і суб'єкти управління соціальною політикою. Рівні управління. Актуальність проблем соціальної політики на сучасному етапі розвитку українського суспільства. Політична зумовленість вибору стратегії соціальної політики. Основні напрямки соціальної політики України.	2
5.	<i>Тема 5.</i> Основні принципи, механізми та особливості реалізації соціальної політики в Україні на регіональному рівні у контексті забезпечення сталого розвитку суспільства	2
6	<i>Тема 6.</i> Методологія моніторингу, аналізу та оцінювання ефективності соціальних програм відповідно до цілей сталого розвитку Резолюція Генеральної Асамблеї ООН	2
7	<i>Тема 7.</i> Дотримання принципів корпоративної соціальної відповідальності підприємствами державного сектору економіки	2
<i>Кредит 3. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ У ВОЄННИЙ ЧАС 2022-2024 р.р</i>		

8.	Тема 8. Економічний, екологічний та соціальний аспекти управління сталим розвитком суспільства Формування якісно нового етапу суспільного розвитку, обумовленого ступенем задоволення потреб населення	2
9.	Тема 9. Соціальні наслідки повномасштабної війни.	2
10.	Тема 10. Пенсії. Політика ринку праці. Підтримка ВПО. Гуманітарна діяльність і соціальна політика	2
Разом:		20

6. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ</i>		
1	Тема 1. Теоретичні засади соціальної політики та сталого розвитку суспільства.	1
2	Тема 2. Типи соціальної держави та моделі соціальної політики економічно розвинутих країн	1
3	Тема 3. Соціальний захист населення як складова соціальної політики держави. Державні соціальні стандарти Соціальний захист як функція соціальної політики держави. Визначення поняття «соціальний захист». Напрямки й форми соціального захисту: бідність, безробіття. Життєвий цикл людини з точки зору соціального захисту. Особливості соціального захисту протягом життєвого циклу людини	1
<i>Кредит 2. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ</i>		
4.	Тема 4. Основні принципи, механізми та особливості реалізації соціальної політики в Україні на загальнодержавному рівні у контексті забезпечення сталого розвитку суспільства Діяльність держави по управлінню розвитком соціальної сфери: визначення змісту, напрямів розвитку, функціонування. Об'єкти і суб'єкти управління соціальною політикою. Рівні управління. Актуальність проблем соціальної політики на сучасному етапі розвитку українського суспільства. Політична зумовленість вибору стратегії соціальної політики. Основні напрямки соціальної політики України.	1
5.	Тема 5. Основні принципи, механізми та особливості реалізації соціальної політики в Україні на регіональному рівні у контексті забезпечення сталого розвитку суспільства	1
6	Тема 6. Методологія моніторингу, аналізу та оцінювання ефективності соціальних програм відповідно до цілей сталого	1

	розвитку Резолюція Генеральної Асамблеї ООН	
7	Тема 7. Дотримання принципів корпоративної соціальної відповідальності підприємствами державного сектору економіки	1
Кредит 3. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ У ВОЄННИЙ ЧАС 2022-2024 р.р		
8.	Тема 8. Економічний, екологічний та соціальний аспекти управління сталим розвитком суспільства Формування якісно нового етапу суспільного розвитку, обумовленого ступенем задоволення потреб населення	1
9.	Тема 9. Соціальні наслідки повномасштабної війни.	1
10.	Тема 10. Пенсії. Політика ринку праці. Підтримка ВПО. Гуманітарна діяльність і соціальна політика	1
Разом:		10

7. Індивідуальні завдання

Види індивідуальних завдань з певних навчальних дисциплін визначаються робочою навчальною програмою дисципліни. Терміни отримання, виконання і захисту індивідуальних завдань визначаються графіком, що розробляється випускаючою кафедрою на кожний семестр. Індивідуальні завдання виконуються студентами самостійно, отримуючи консультації з боку викладача, якщо є така потреба.

Індивідуальні завдання включають в себе доповіді та реферати, а також виконання практичних завдань.

Для самостійної роботи студентам пропонується кілька завдань, що мають підсумовувати знання, отримані при вивченні поточних тем курсу. Теми, що виносяться для самостійної роботи студентів, безпосередньо пов'язані з матеріалом, який вивчається на поточних заняттях. Виконання завдань самостійної роботи вимагає від студента глибокого володіння матеріалом, отриманим під час поточних занять, розвиває вміння самостійно досліджувати проблему шляхом пошуку і аналізу спеціальної літератури з різних галузей знань, розвиває вміння викладати та відстоювати власну точку зору. Усі завдання виконуються у зошиті для самостійної роботи та подаються на підсумковому занятті відповідного кредиту.

Завдання для самостійної роботи передбачає опрацювання питань, безпосередньо пов'язаних з соціальною політикою української держави:

- опрацювання конспекту лекційних занять;
- опрацювання основної та додаткової літератури;
- опрацювання Конституції України, спеціальних Законів України в цілому та їх відповідних сегментів;
- вивчення наукових Інтернет-ресурсів в галузі соціальної політики;
- інші форми самостійної роботи.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ</i>		
1	Тема 1. Теоретичні засади соціальної політики та сталого розвитку суспільства	8
2	Тема 2. Типи соціальної держави та моделі соціальної політики економічно розвинутих країн	8
3	Тема 3. Соціальний захист населення як складова соціальної політики держави. Державні соціальні стандарти	14
<i>Кредит 2. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ</i>		
4.	Тема 4. Основні принципи, механізми та особливості реалізації соціальної політики в Україні на загальнодержавному рівні у контексті забезпечення сталого розвитку суспільства	8
5.	Тема 5. Основні принципи, механізми та особливості реалізації соціальної політики в Україні на регіональному рівні у контексті забезпечення сталого розвитку суспільства	8
6	Тема 6. Методологія моніторингу, аналізу та оцінювання ефективності соціальних програм відповідно до цілей сталого розвитку	8
7	Тема 7. Дотримання принципів корпоративної соціальної відповідальності підприємствами державного сектору економіки	6
<i>Кредит 3. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ У ВОЄННИЙ ЧАС 2022-2024 р.р</i>		
8.	<i>Тема 8.</i> Економічний, екологічний та соціальний аспекти управління сталим розвитком суспільства Формування якісно нового етапу суспільного розвитку, обумовленого ступенем задоволення потреб населення	13
9.	<i>Тема 9.</i> Соціальні наслідки повномасштабної війни.	8
10.	<i>Тема 10.</i> Пенсії. Політика ринку праці. Підтримка ВПО. Гуманітарна діяльність і соціальна політика	9
Разом:		60

8. Методи навчання

В сучасних умовах економічного розвитку України перед вищими навчальними закладами стоїть завдання підвищення якості підготовки фахівців економічного профілю. Одним із шляхів вирішення даного завдання є удосконалення форм та методів навчання, упровадження в навчальний процес новітніх освітніх технологій.

Проблемні лекції направлені на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми обмежується двома-трьома ключовими моментами. Студентам під час лекцій роздається друкований матеріал, виділяються головні висновки з питань, що розглядаються. При читанні лекцій студентам даються

питання для самостійного обмірковування. Студенти здійснюють коментарі самостійно або за участю викладача.

Робота в малих групах дає змогу структурувати семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду спілкування.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Мозкові атаки – метод розв’язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію

Кейс-метод – розгляд, аналіз конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються; для представлення певних; досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань .

9. Методи контролю

1. Метод усного контролю: індивідуальне або фронтальне опитування.
2. Метод письмового контролю: контрольна робота
3. Метод тестового контролю (письмового).
4. Метод самоконтролю.
5. Підсумковий контроль: залік.

Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу,

виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацювати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється *відмінно*, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих і основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Студенту виставляється *добре*. Теоретичні запитання розкрито повністю, програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичне завдання виконано взагалі правильно, але мають місце окремі неточності.

Студенту виставляється *задовільно*. Теоретичні питання розкрито неповністю, з суттєвими помилками. При виконанні практичного завдання студент припускається значної кількості помилок та зустрічається зі значними труднощами.

Студенту виставляється *незадовільно*. Теоретичні питання розкрито неповністю, з суттєвими помилками. При виконанні практичного завдання студент припускається значної кількості помилок та зустрічається зі значними труднощами.

10. Методичне забезпечення

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- електронний курс на <http://moodle.mdu.edu.ua/course/view.php?id=5931/>;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);
- завдання для директорського та комплексного контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Волонтерська діяльність».
- телевізор; DVD-програвач; мультимедійний проектор; портативний комп'ютер.
- презентації теоретичного матеріалу в Power Point - роздаткові матеріали для самостійної роботи студента під час семінарських занять.

11. Рекомендована література

1. Scutaru I. Economic Development Versus Sustainable Development. <http://ecoforumjournal.ro/index.php/eco/article/view/19>
2. Баглей, О. В. Стратегія сталого розвитку: навч. посіб. / О. В. Баглей ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : ЧНУ : Рута, 2020. 119 с.

3. Боголюбов В. М. Стратегія сталого розвитку: підруч. для вищ. навч. закл. Херсон: Олді-плюс, 2022. 444 с.
  4. Бурик З.М. Інституційне забезпечення державного регулювання Сталого розвитку: аналіз та перспективи. *Альманах науки*. 2018. № 9(18). С. 7–14.
  5. Бурлуцька, С. В. Стратегія забезпечення пружності сталого розвитку національної економіки: теорія та практика: монографія С. В. Бурлуцька ; ДВНЗ «Донбас. держ. пед. ун-т». Дніпро : Середняк Т. К., 2016. 319 с.
  6. Колот А.М. Соціальна відповідальність: теорія і практика розвитку: монографія. К.: КНЕУ, 2022 501с.
  7. Методичні рекомендації для врахування Цілей сталого розвитку в стратегіях розвитку територіальних громад.
https://www.undp.org/content/dam/ukraine/docs/DG/UNDP_MetRecommendation_v03.pdf
  8. Ортіна Г. В., Сокіл О. Г., Прус Ю. О., Застрожнікова І. В., Єфіменко Л. М. Сталий розвиток місцевих громад в умовах децентралізації: монографія. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2019. 171 с.
  9. Порядок проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики: затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 No 856. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2015-%D0%BF>
  10. Соціальна політика сучасного українського суспільства: соціальнозахисний контекст: / за заг. ред. д-ра філос. наук, проф. А. О. Ярошенко; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. 259 с.
  11. Стан та перспективи впровадження реформ у соціогуманітарній сфері. *Інституціоналізація публічного управління в Україні*: наук.-анал. доп. за заг. ред. М.М.Білинської, О.М.Петроє. Київ: НАДУ, 2019. С. 129–133.
  12. Сухицька Н.В. Історія і теорія соціальної політики: навчальний посібник. К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. 300 с.
  13. Трощинський В.П. Соціогуманітарні чинники інтеграції та консолідації українського суспільства: Київ: НАДУ, 2018. 160 с.
  14. Трощинський В. П. Соціальна і гуманітарна політика = Social and humanitarian policy: Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ: НАДУ, 2020. 790 с.
- Інформаційні ресурси**
1. Конституція України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
  2. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України.<http://www.ukrstat.gov.ua/>
  3. Офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України.
<https://www.msp.gov.ua/>
  4. Офіційний веб-сайт Пенсійного фонду України.: <https://www.pfu.gov.ua/>
  5. International Federation of Social Workers <https://www.ifsw.org/socialwork-and-the-united-nations-sustainable-development-goals-sdgs/>
  6. Цілі сталого розвитку та Україна <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/cili-stalogo-rozvitku-ta-ukrayina>
  7. Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року <http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/sustainable-developmentreport/the-2030-agenda-for-sustainable-development.html>

8. Моніторинговий звіт "Цілі сталого розвитку. Україна, 2020"
<https://www.unicef.org/ukraine/reports/sustainable-development-goals-ukraine-2020-monitoring-report>;
http://www.ukrstat.gov.ua/csr_prezent/ukr/st_rozv/publ/SDGs%20Ukraine%202020%20Monitoring_12.2020ukr.pdf
9. Щодо запровадження індикаторів сталого розвитку : аналіт. записка // національний інститут стратегічних досліджень при президентові України.
<http://www.niss.gov.ua/articles/1160/>
10. Про затвердження Методики комплексної оцінки бідності (Наказ Міністерства соціальної політики України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства фінансів України, Державної служби статистики України, Національної академії наук України). № 827/403/507/113/232 (2017).
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0728-17#n8>
11. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
12. Cape Town Global Action Plan for Sustainable Development Data.
<https://unstats.un.org/sdgs/hlg/Cape-Town-Global-Action-Plan/>.
13. Inter-agency and Expert Group on SDG Indicators. URL:
<https://unstats.un.org/sdgs/iaeg-sdgs/>.
14. Национальный координатор по достижению ЦУР. URL:
http://sdgs.by/architecture/nacional_coordinator_p_dostizheniu_CUR/
15. Щодо удосконалення координації та моніторингу імплементації цілей сталого розвитку України <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-11/analitresnikova-national-security-5-2019-1.pdf>
16. Про соціальні послуги: Закон України від 19.06.2003 No 966-IV.
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/966-15>.

он-лайн курси та вебіари:

1. «The Age of Sustainable Development» <https://www.coursera.org/learn/sustainable-development>);
2. «Соціальна політика ЄС: уроки для України»
<https://www.civicsynergy.org.ua/online-courses/vebinar-sotsialna-polityka-yes-uroky-dlya-ukrayiny/>
3. «Сталий розвиток: нова філософія мислення»
<https://vumonline.ua/course/sustainability-new-philosophy-of-thinking/>);
4. Як діяти далі: Державним службовцям про сталий розвиток
https://courses.prometheus.org.ua/courses/coursev1:Prometheus+SDG101+2020_T2/about